

Kwaliteit veld met schok-absorberende laag springt eruit

Voetbalvelden voldoen na tien jaar nog ruim aan de norm

Kunstgrasvelden die gebouwd zijn op een schokabsorberende laag voldoen na tien jaar ruim aan de kwaliteitseisen die worden gesteld aan voetbalvelden. Dat blijkt uit een monitoring waarvan de resultaten onlangs zijn gepresenteerd.

‘De afgelopen tien jaar hebben we consequent kunstgrasvoetbalvelden door het hele land getest om de sporttechnische eigenschappen te monitoren, met name in de gemeente Utrecht. Van de 41 kunstgrasvoetbalvelden aldaar zijn er 28 voorzien van een shockpad’, zegt Frenk Stoop van Alveosport. Tijdens het onderzoek werden de velden regelmatig onderworpen aan testen die ook worden gebruikt door testinstituten om vast te stellen of een kunstgrasveld aan de FIFA One-Star of FIFA Two-Star- kwaliteitscriteria voldoet. ‘Uit onze evaluatie blijkt dat velden met een shockpad gedurende langere tijd een hogere schokabsorptie en betere balstuit hebben dan zogenaamde vol-rubbersystemen, welke hun sporttechnische waardes alleen uit een dikke laag SBR-granulaat halen. Velden die voorzien zijn van een shockpad en een dunne laag alternatief instrooigranulaat blijven dus langer comfortabel en voldoen langer aan de eisen die door de bonden worden gesteld.’

De oudste velden met shockpad stammen uit 2006. Destijds waren er discussies over de vraag of het SBR-granulaat schadelijk zou zijn voor de volksgezondheid en het milieu. Kunstgrasvelden met TPE-granulaat op een schokabsorberende laag werden gezien als een oplossing. ‘De materialen in dit soort systemen bevatten geen stoffen of materialen die overbodig zijn of die als ongewenst kunnen worden beschouwd. Vandaar dat velen dit soort velden zagen als het antwoord op de discussie omtrent de veiligheid van SBR-granulaat.’

De meningen over SBR-granulaat lopen nog steeds uiteen. Toch besloten sommige gemeenten hun beleid te wijzigen. ‘Gemeente Utrecht wilde elke twijfel voorkomen en besloot om geen SBR-instrooigranulaat meer te accepteren in nieuwe kunstgrasvoetbalvelden. Vandaar dat wij sinds 2006 alleen nog kunstgrasconstructies laten installeren waarbij gebruik wordt gemaakt van schoon, alternatief granulaat’, zo licht Michiel van Koningsbruggen, projectleider Cultuurtechniek bij gemeente Utrecht, toe. ‘Deze granulaten hebben als bijkomend voordeel dat ze geurloos zijn en tijdens de zomer minder warmte afgeven.’

Om een maximaal resultaat te bereiken, wordt onder deze velden altijd een shockpad toegepast. ‘Het granulaat dient om de vezels rechtop te laten staan, te zorgen dat spelers een goede grip hebben en dat ze de voet onder de bal kunnen plaatsen’, legt Stoop uit. ‘De elastische eigenschappen, die belangrijk zijn voor het comfort en de gezondheid van de spelers, worden uit de onderliggende absorberende laag gehaald.’

KNVB-gebruiksnorm

Dat velden met een shockpad ook na tien jaar voldoen, is een mooie opsteker voor gemeenten die bewust kiezen voor kwaliteit. ‘In 2010 is afgesproken dat acht jaar na de aanleg van een kunstgrasvoetbalveld vastgesteld moet worden of het nog aan een aantal criteria voldoet. Vanaf 2018 zullen de eerste velden daar dus op worden getest’, zegt Patrick Balemans van de KNVB. ‘De eisen in de

KNVB-gebruiksnorm liggen aanzienlijk lager dan de eisen die worden getoetst na de aanleg van een veld. Maar als blijkt dat een veld niet langer aan de KNVB-gebruiksnorm voldoet, dient het uit de competitie te worden genomen.’ Met het oog op de verplichte herkeuring van 2018 meent Balemans dat gemeenten er goed aan doen om de kwaliteit nu al te monitoren. ‘Zo kunnen zij de kwaliteit van hun kunstgrasveld gaan sturen en worden onaangename verrassingen bij de herkeuring voorkomen.’ Volgens Balemans is onderhoud essentieel, maar hij zet ook vraagtekens bij de kwaliteit van sommige systemen. ‘Sportveldenbouwers geven garantie op de componenten. Ik zou liever zien dat ze de sporttechnische kwaliteit van een veld garanderen.’

Stoop juicht dat toe: ‘Wat je vaak ziet, is dat men een dikke laag SBR-granulaat in een veld brengt om de sporttechnische waardes te halen waaraan een kunstgrasvoetbalveld moet voldoen. Die laag compacteert echter binnen een paar jaar. Goed onderhoud kan dit uitstellen, maar de sporttechnische eigenschappen nemen snel af. Na zeven of acht jaar wordt het lastig om nog aan de minimale sporttechnische voorwaarden te voldoen.’ Een steekproef van Kiwa ISA Sport lijkt die observatie te ondersteunen. In 2014 onderzocht het testinstituut vijftien met SBR ingestrooide velden in het land, aangelegd in het seizoen 2008/2009. Na zes jaar voldeden nog slechts zes velden aan de gebruiksnorm, geen enkel veld voldeed aan de

eisen voor de FIFA-normen.

Van Koningsbruggen, deelnemer aan het onderzoek: 'Uit het onderzoek blijkt dat ons oudste veld met een shockpad nog altijd bijzonder goed presteert. De velden met SBR-granulaat zijn door de jaren heen onder invloed van de zon verhard. Maar de velden met een dunner laag alternatief instrooigranulaat en een shockpad blijven boven de gebruikersnorm.' In Utrecht hanteert men een afschrijvingstermijn van ongeveer dertien jaar. 'Van velden met SBR werd aanvankelijk gezegd dat ze ten minste vijftien jaar meegaan. Dat blijkt niet waar te zijn; we kunnen de levensduur met moeite rekken tot twaalf of dertien jaar. In de laatste paar jaar zijn de marges echter bijzonder klein.' In Utrecht wordt na negen of tien jaar het zand en SBR-granulaat uit het veld gehaald en volledig vervangen door SBR-granulaat. Zo probeert men de laatste paar jaar een aanvaardbare schokabsorptie en energierestitutie te bereiken. Of de SBR-velden

vanaf 2018 door de verplichte herkeuring komen, valt te bezien.

Prijsverschil is relatief

Kunstgrasvelden met een shockpad en alternatief granulaat hebben de naam duur te zijn. 'Strikt genomen klopt dat', beaamt Paul van Berkel van Van Kessel sportvelden, een onderdeel van VolkerWessels. 'De aanschafprijs kan tienduizenden euro's hoger zijn dan die van kunstgrasvoetbalvelden waarin SBR-granulaat is toegepast. Daar staat tegenover dat velden met TPE-granulaat eenvoudiger te onderhouden zijn. De laag granulaat is dunner en TPE heeft een homogene en rondere vorm, die in de loop van de tijd gehandhaafd blijft. Het zal dus minder compacteren.' Op termijn pakt een investering in een kunstgrasveld met goede en sterke vezels en met een shockpad goedkoper uit. Volgens Van Berkel hebben shockpadvelden een bijkomend financieel voordeel. 'Een kwalitatief goede shockpad zoals de Alveosport kan, net als alternatief instrooigranulaat, hergebruikt worden bij renovatie.' De verwachting is dat zowel instrooigranulaat als shockpad ten minste twee kunstgrasvelden meekunnen. 'Als de mat na een aantal jaren versleten blijkt te zijn, hoeft men alleen in een nieuwe mat te investeren.' Gosewin Bos van Antea Group onderschrijft die lezing. 'Die renovatiestroom zal nu langzaam op gang komen.' Hij verwijst naar de oudste kunstgrasvelden die voorzien zijn van een shockpad. 'Tot op heden geven testen aan dat deze oude shockpads gehandhaafd kunnen worden, of wellicht alleen op intensief bespeelde plekken vervangen moeten worden. Nieuwe toplagen kunnen dan over de bestaande shockpad heen worden geïnstalleerd.' Bos waarschuwt wel dat de renovatie door specialisten dient te worden uitgevoerd. 'De wijze van renovatie vraagt veel aandacht. Met grote machines kun je niet zomaar rechtstreeks over een

bestaande shockpad rijden.' Het gebruik van een shockpad heeft ook voordelen voor de bouw van nieuwe velden. Shockpads, vooral die met gesloten cellen, hebben een isolerende werking. 'Hierdoor mag de constructiedikte worden gereduceerd met wel 30%. Afhankelijk van de shockpad die gebruikt wordt, kan er een dunner fundering worden aangebracht', zegt Stoop. Met name de shockpad van Sekisui Alveo heeft daarbij een groot voordeel, aldus Van Berkel. Hij beschouwt de hoge isolerende waarde van dit product als een groot voordeel: 'Omdat er veel minder vrachtwagens nodig zijn om het zand aan of af te voeren.'

Duurzaam bouwen

Dit laatste is koren op de molen van de lobby die strijdt voor duurzamere kunstgrasvelden. De visie op 'duurzaam bouwen' is onderhevig aan de interpretatie van het begrip. Dat verschilt per gemeente. Sinds een paar jaar streeft de overheid ernaar dat gemeenten 100% duurzaam gaan inkopen, door al bij de aanschaf rekening te houden met de effecten van de producten. Duurzamer inkopen is echter niet altijd direct goedkoper. 'Het kan dat je aanvankelijk meer moet betalen voor producten die duurzamer zijn. Maar de gemeente heeft er in 2006 bewust voor gekozen; daar wordt dus rekening mee gehouden bij de vaststelling van de budgetten', aldus Van Koningsbruggen. Dat velden met alternatief instrooigranulaat en een shockpad minder onderhoud vergen, beschouwt hij als een eerste besparing. Als het materiaal straks wordt hergebruikt, zal het financiële profijt verder toenemen.

Be social

Scan of ga naar:

www.Fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-6046